

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiin pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiin, str. măcelarilor 47.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Coroana nu cedează.

Sibiin, 17 Septemvrie n.

O foaie maghiară, care stă foarte aproape de ministrul nostru de interne, contele Andrassy, astfel își încheie prim-articolul din numărul de ieri, Joi, 16 Septemvrie n.:

„Nori grei s'au ridicat între noi și între Domnitorul nostru. Trebuie deci să așteptăm, până vedem, dacă poate să străbată prin ei privirea Domnitorului, ca să înțeleagă națiunea maghiară?”

În aceste puține cuvinte e zugrăvită destul de bine situația politică dela noi. Coroana nu cedează, pentru că nu poate să cedeze; dar nu cedează nici națiunea maghiară, pentru că nu vrea să cedeze, ci se pune pe punctul de vedere al așteptării, până va fi silită Coroana să cedeze.

O astfel de politică însă e foarte hazardată. Pentru că se poate întâmpla și contrarul. Coroana încă se poate pune pe același punct de vedere al așteptării, până va fi silită națiunea maghiară să cedeze.

Mai bine ar fi deci un compromis, o bună înțelegere între Coroană și națiunea maghiară, ceea ce nu s'a putut însă obține nici cu ocaziunea audienței din urmă a prim-ministrului nostru Wekerle avută la Viena, audiență, despre care putem să dăm, după informațiunile aduse de ziarile maghiare din capitală, următoarele amănunte: Marți, înainte de amiază și după amiază, până târziu seara, domnul Wekerle a luat parte la consultările consiliului comun de ministri, ținut la Viena în chestia stabilirii bugetului comun pentru anul viitor, în care sunt trecute cheltuielile avute cu adnexarea Bosniei și Herțegovinei, precum și cheltuielile reclamate de procurarea unor vase noi de război. E vorba, ca pentru anul viitor bugetul co-

mun să fie urcat cu vre-o 500 de milioane!

În audiență s'a prezentat deci Marți la Maiestatea Sa numai contele Zichy Aladár, ministrul de pe lângă persoana Maiestății Sale, pentru a pregăti calea pe seama ministrului prezident Dr. Wekerle, care a fost primit apoi Mercuri dimineața la orele 9 în audiență, în palatul din Schönbrunn.

Două ore întregi a stat dl Wekerle la Maiestatea Sa, dela 9 până la 11, și totuși, când a părăsit sala de audiență, nu a putut spune altceva ziaristilor cari voiau să afle rezultatul audienței sale decât numai atâta, că Maiestatea Sa încă nu a luat deciziune. Ceea ce însă în limbă comună înseamnă atâta, că Maiestatea Sa nu a acceptat nici una din propunerile făcute din partea guvernului maghiar cu privire la descurcarea lucrurilor! Maiestatea Sa rămâne pe lângă punctul său de vedere, pe care ministrii sei din Ungaria îl cunosc foarte bine, și așteaptă, ca aceștia să se supună voinței Maiestății Sale și să-i împlinească dorințele.

Cu solia aceasta a venit deci dl Wekerle dela Viena Mercuri sara acasă la Budapesta, și pe astăzi, Vineri, a convocat de nou consiliul de ministri, pentru ca să comunice colegilor săi ultimatul Coroanei și să iee apoi consiliul de ministri hotărârea finală, dacă se angajază să facă așa cum dorește Coroana, ori apoi preferă să se retragă?

Mâne, Sâmbătă, dl Wekerle va fi de nou în Viena, pentru a prezenta Maiestății Sale, ori supunerea guvernului, ori dimisia guvernului!

Am mai spus-o și cu altă ocaziune, și o spunem de nou, că punctul de vedere al Coroanei e foarte corect. Coaliția a fost chemată la putere sub condițiunea, să facă noua lege electorală, pe care însă a tot trăgănat-o, până i s'au încurcat lu-

crurile, astfel, că acum nu mai poate să o facă. Dar vina nu o poartă Coroana, ci guvernul și majoritatea parlamentară. Indrepte deci guvernul aceea ce a greșit și facă aceea la ce s'a obligat, pentru că până nu-și împlinește datoria, Coroana nu-l lasă să plece dela postul său. Căci Coroana nu cedează!

Ordonanța de catehizare a ministrului de culte Apponyi, trimisă bisericilor române, a fost trimisă zilele trecute și bisericii gr.-ort. sârbești din patrie. Patriarhul Bogdanovici, imediat după primirea actului însemnat, a convocat sinodul episcopesc al bisericii sârbești, la consfătuirea ce se va ține în 18 Septemvrie în Carloveș. Se crede, că și biserica sârbească va lua poziție în contra ordonanței domnului Apponyi.

Congresul național-bisericesc. Anunțarea făcută la locul prealalt din partea I. P. S. Sale, a Domnului Arhiepiscop și Metropolitan Ioan Meșanu, despre intențiunea de a convoca, despres intențiunea de a convoca congresul național-bisericesc în sesiune ordinară, a fost luată preagratios la cunoștință, deci convocarea congresului pe ziua de 1/14 Octomvrie curent va urma în curând.

Cronică pedagogică.

Insemnătatea familiei pentru educațiune.

De G. Fl. Preșmereanu.

(Urmare).

Dat fiind, că copilul e foarte accesibil influențelor părinților, — datoria lor este, — după cum am mai amintit, — să le prezinte exemple demne de imitat. Ca garanță sigură în privința aceasta pot servi ei, dacă se vor conforma preceptelor unei conduite religioase-morale, care prescrie o viață dreaptă, activă și bogată în fapte bune.

Accentuez cuvântul activă cu atât mai mult, că biserica condiționează chiar caracterul moral al unei vieți creștinești dela munca desvoltată și dela hărnicia

creștinului, după cum zice Sidney Smitz: „Fiecare să se nevoiască, ca prin luptă, după puterile sale să ajungă la cele mai înalte scopuri, pentru ca la vremea morții să aibă conștiința împăcată, că și-a făcut datoria deplin.”

Prin impunerea unei vieți active biserica a fost conștientă de însemnătatea aceleia ca un bun educator al caracterului.

Prin ea se cultivă cele mai nobile însușiri ca: stăpânirea de sine, ascultarea, răbdarea. Unde mai pui apoi, că numai prin lucru ne procurăm cunoștințele și aptitudinile pentru viitoarea carieră din viață! Din contră, viața trândavă devine blăstăm omenesc, prin prilejul ce îl dă la diferite stări de boală, ca melancolia, indispoziția etc.

„Trândăvia — zice Smiles — este o otrăvă sufletească și trupească, este leagănul viciului și izvorul tuturor faptelor rele, una din cele șapte păcate de moarte” etc. Și mai departe: „Trândăvia de spirit este mai periculoasă, ca cea a corpului, căci precum se înmulțesc vermi într-o grămadă de gunoier, astfel se sporesc și gândurile rele și viciurile în sufletul omului trândav.”

Poate să se simtă oare fericit bărbatul ce se tâvălește în moirile bunătaților materiale ale lumii acesteia, câtă vreme în viața lui trândavă, n'are parte de balzământul dulce al datoriei împlinite, precum și de sentimentul plăcut al odihnei depline ce-l simte numai omul muncitor?

Disprețul de viață, blazarea, uratul de regulă e soarta acestor fel de indivizi.

Având lucrul o influență atât de covârșitoare pentru viața omului peste tot, e de sine înțeles, că acestuia trebuie să i se dea și în școală, respective în familie, o atenție deosebită. Cu lucrul trebuie deprins copilul, deja din primele momente ale copilăriei.

Ca ajutorul activității regulate, făcând pe copil să se domineze în pornirile sale, și predispuându-l la întipărirea cu bărbăție a multor osteneli și încordări, chiar contra plăcerilor sale, ne este dat un mijloc educativ de prima forță. Considerând apoi, că dedar-a la lucru o reclamă și scopul practic al vieții, care la îmbrățișarea diferitelor cariere, pretinde o mulțime de dăruiri, natural că prin o reformare a învățământului, în sensul căreia elevii în școală și în familie să fie însărcinați cu îndeplinirea de lucrări folositoare, s'ar face uz de un mijloc sigur ducător la scop, în educațiune.

FOIȘOARĂ.

Glăsurile nouă ale profeților vechi.

De Tr. Scorobef, presbiter.
(Fine).

O viață grea a fost viața profetului, cu inima într-o puternică fortăreață de nădejde, inspirat de un patriotism curat, având o limpede viziune pentru mântuirea din ruină a poporului îmbeznit, surd, slăbit în conștiință și cu inima uscată cătră care a mers. Era o vreme de răsmiriță, cu cetăți în flăcări, cu glasuri și gemete desparate de mame pentru copiii lor, cu ciumă și groaza morții. Din această atmosferă tulbură el întrevăzu timpul de pace și era convins, că puterea războiului e trecătoare, iar a păcii e vecinică.

El anticipează însă prea de vreme timpul păcii, pentru generația sa încă. Dar această vreme veni abia după 8 secole. Numai mai mare profet și grăi unei generații la fel decăzute. Și ca să înțeleagă, le vorbi în pilde.

— Un om avea vie și servitori, și a trimis logofeții să-i cerceteze, și au fost omorâți. Apoi trimise pe fiul său și-l omorâră.

La alt loc descrie fărădelegile din via stăpânului — nedreptatea pătată cu sânge. Numai Cristos a mai denunțat fărădelegile din public ca Isaia (V. 8—24).

Aceasta e ceea ce numim problema proprietății țărănești, arăndașilor, crimele — probleme de viață — lăcomia, luxul, decadența. (Vai celor ce zic răului bine, cări jăfue și strigă: Pace, și pace nu poate fi)

Pocăința sau tămăduirea după temperamentul lui a te întoarce cătră Dzeu e a servi fiilor săi; singurul păcat împotriva lui Dzeu e neumanitate, pentru că vatămăm pe Dzeu, vatămând pe deaproapele. Lecția lui:

Înzadar sunt bisericile și rugăciunile, înzadar laudele și formele evlaviei, dacă ele nu inspiră entuziasm pentru umanitate, pentru iubirea deaproapelui, pentru dreptate, legalitate și slujire.

Apostrofarea: Ascultați cuvintele Domnului, voi poruncitori ai Sodomei — e de pe buzele acestui om.

Multe din glăsurile lui ce stau în legătură cu evenimente cunoscute ori necunoscute, sunt incomplete și fragmentare.

Însă din cele ce se pot ceti cu înțeleș și au ecou în sufletul nostru — glasul lui de denunțare și de nădejde, chemarea la pocăință, la întărire și împănare cu Dzeu străbat prin noianul vremii de demult și sunt ca o cheie spre a înțelege chiar vremea noastră.

6. Micheia.

E contimporan cu Isaia. Dar Micheia trăia la sat, și era profetul țărăniimii. Tratează 4 subiecte: păcat, religie, mântuire și izvoarele nădejdi.

Iată o sentință a lui: „Vai, celor ce ougetă fărădelege în paturile lor! În acel secol al 8-lea a. Cr. erau oameni cari în pat nu se ougetau la Dzeu — ca psalmistul — nici plinuri de binefacere, nici cum va fi lumea mai bună și fericită. Ci cum să răfuiescă pe deaproapele... aceștia tulburau somnul lor. Primeau cu lăcomie la brazele săracului, cum să o împreune cu a lor, și sugă roadele ostenelilor săracilor și orfanilor. Să corumpă judecătorii etc. Și acest spirit epidemic al lăcomiei, corupției îl duceau în biserică, preoții slujiau pentru bani și se aliau cu jăfuitorii.

El zice că violarea Sâmbetii e o crimă împotriva umanității. Nu sunt în Biblie rânduri, cari să condamne pe om, pentru că nu aduce jertfe destule, că nu merge destul de des la biserică, că nu cetese biblia. Vecinicul refren al Bibliei este: batjocorirea umanității din om.

Prima lecție din Micheia este: neomenia față de om e păcat, pocăința e slujirea deaproapelui.

Apoi o admirabilă definiție a religiei: „Și ce cere Iehova dela tine?”

„A face dreptate, milă iubitoare, a umbla umilit cu Dzeul tău!” (VI. 3—8).

Dreptate a face... adică ce se cuvine.

Umilită... să nu te socotești mai mult decât ești față de Dzeu.

Să aibi reverință. Aceasta e umilită privind în sus, și umilită e reverință privind în jos.

A merge la biserică, a ceti Biblia, a ține sărbătorile nu constituie religia. Acestea sunt numai mijloace ca a cultiva religia. Ci religia e a face dreptate, a iubi mila și a umbla umilit cu Dzeu. Negustorului onestitate, judecătorului dreptate, soldatului eroism, în societate prevenire, în casă dragoste.

Cine s'a ridicat în biserică creștină cu idei mai înalte decât acest neunoscut profet țărănesc!

Fiind el profet dela țară a crezut, că mântuirea vine de aici. Profetii vin din neașteptate locuri, în mare parte din poporul de rând. Așa Elie, Amos, Isus și așa la toate neamurile vechi și nouă.

7. Necunoscutul din cartea lui Isaia.

Sub acelaș nume se cuprinde o istorie de 3 jumătăți de veac. Nu poate fi acelaș autor. Sunt 2 persoane. Una ni e cunoscută și trăiește la începutul robiei de 70 de ani. Celalalt urmează la încheierea robiei. Acesta cuprinde lecțiile vieții religioase în robie. Că religia se păstrează și fără preoți, fără biserică, fără jertfă și fără ritual. Pentru că Dzeu e acelaș în Babilon, ca și în Palestina. Religie e în tot locul, unde e om.

În cartea aceasta cunoaștem un principiu de stăpânire peste popoare eterogene. Cyrus îngăduie exorciulul ori cărei religii și cult. O făcu aceasta din motive politice. E mai lesne a tolera culturile, decât a provoca cele mai primejdioase ostilități pe temă religioasă. Acelaș princi-

Aceste considerații s-au avut în vedere, când în timpul mai nou s'a început a se introduce lucrul manual în școlile populare.

Variația în învățământ, ce se asigură în felul acesta, este o condiție capitală în instrucțiune, în general, dar condiționează totdeauna și o dezvoltare armonioasă a corpului și a spiritului.

Abstragând dară dela împrejurarea că însuși pedagogia pretinde introducerea acestuia ca regulator al activității elevului în școală precum și ca mijloc disciplinator și educativ prin prilejul cel dă voinții de a se manifesta în sens moral și astfel a se cultiva, — lucrul este și un pregătitor al copilului pentru carieră, cel așteaptă în viața, făcându-l astfel folositor societății.

Principiul fundamental, că adevărul nu mai ținând pe elev, ca în mod constant și fie corect în lucrurile sale, îl putem deprinde la o activitate corectă și de mai târziu, — n'ar trebui pierdut nici un moment din vedere.

Acesta se referă mai ales la școala de repetiție, ca singura școală pregătitoare pentru viața practică, la pătura noastră de jos, care, în starea în care se află, pare a nu-și pricepe de loc chemarea.

Fiind aceasta, împreună cu școala populară de toate zilele, singura instituție de învățământ pentru populația noastră dela țară, scopul ei nu poate fi altul decât de a crește membri folositori statului, comunei și neamului.

Acestui scop servește însă tocmai observarea postulatului indicat mai sus, căci prin deprinderea elevilor la o muncă corectă nu numai că i-am trezit lui dragostea de lucru, diligență spontană, ci l-am deprins ca să știe prețui și munca altuia.

Prin rezultatele învederate ce le dobândește acesta în lucrările sale din școală la o aparență neînsemnată, i se sporește încrederea în sine, în puterile sale. El câștigă poftă de lucru, așa că pe departe de a simți urmările molestătoare ale trândăviei el află mulțumire în rezultatele muncii sale, căci zice Smiles: „Lucrul ce e drept consumă în parte puterile noastre, dar trândăvia le nimicește total”.

Cumă de grije și de lucru, acestea fiind destinația omului — nu poate scăpa nimenea, ne putem convinge din vorbele lui Carl of Derby, care nu crede că om fără a avea ocupație, fie el cât de amabil, vrednic de cinste, să se fi putut cândva simți fericit; oeeace și natural, câtă vreme știut este, că fie cineva cât de bogat și partaș bunătăților lumesti, totuși trebuie să simtă, că e dator să participe cu o părțioasă cât de mică la promovarea binelui și fericirii deobște, de care și el se împărtașește.

Dintr-o viață neactivă și nefolositoare un desoreerat sau un spirit absolut comun poate să-și faurească un privilegiu sau un titlu de onoare.

Fiind vorba de modul cum trebuie sădă dragostea de muncă în familie, trebuie să accentuăm, că educatorul are un mare rol în deprinderea copilului la o lucrare regulată. Un părinte energic este izvor de activitate și de veselie pentru toți cei din cercul lui de influință, din contră un neactiv, trândav și de două ori vinovat, căci fără o ocupație folositoare, care este condiția de căpetenie pen-

tru bună aflarea copiilor din familie, nu numai că aceștia cad pradă unei plictiseli supărăcioase, dar purtarea lui price-nuște rele incalculabile și pentru viitorul copiilor.

Intocmai ca în fața elevilor astfel și pentru copii, nu superioritatea intelectuală, puterea genului, ci o putere de simpatie pornită din un suflet plin de zel la muncă, o muncă sănătoasă, durabilă, desfășurată în frica de Dzeu și întemeiată în conștiința adâncă a simțului de datorie și a valorii acestuia este, care îi atrage asigurându-le pofta de muncă.

Un puternic mijloc de încercare a copiilor la muncă le este dat părinților în felul de viață al bărbaților mari.

Să vedem în ce constă această putere de atracție și influință a acestora?

Explicarea o aflăm ușor în însaș puterea caracterelor mari, care trezește inspirațiune, entusiasm și animează pe cei din jurul lor. Aceștia nu numai exercită puterea lor, ci și împart din ea. În această putere de atracție este dat educatorului un mijloc de mare valoare într-un nobilitate spiritului elevului și a-l elibera din cătușele unei vieți egoiste, care oferă atâtea pedeci greu de încăușat pe calea, care duce la îndreptarea morală.

E întrebarea, cum vor utiliza părinții acest mijloc? Răspunsul se impune de sine, câtă vreme știut este, că admirând pe cineva se presupune totodată și o simpatie din partea noastră, intocmai ca și dorința de a se identifica cu acea persoană.

Astfel dară e natural, că și părinții numai exemple de caracteremari vor prezenta copiilor, fiind vorba de cultivarea caracterului și gustului lor. Altcum din admirația ce ar arăta-o unor persoane mici de suflet, comune sau legate de bunuri trecătoare, ar trebui să concludem, că și ei promit a deveni, dacă chiar nu sunt, niște suflete tot atât de mici.

Adevărul proverbial: „Spune-mi cu cine te însoțești, eu să-ți spun cine ești”, pe care nu-i permis, ca părinții să-l peară din vedere, nici când e vorba de a alege prietini pe seama copiilor lor, și prin care se concludă la gradul de moralitate al indivizilor, s'ar putea întrebuița și pentru a turna gustul și talentul, deci și caracterul acestora în forma: „Spune-mi pe cine admiri, eu să-ți spun cine ești”. Admiră tu oamenii de rând, nici tu nu ești altcun. Iți însuși respect cei bogați, și tu ești stăpânit de iubirea de arginți! Din contră, admirând pe un bărbat onorabil, bun, am motiv a te considera și pe tine de atare!

Ce ținută vor avea să observe părinții în privința acestora? Vor căuta să stărnească admirație față de caractere mari, și aceasta cu atât mai de timpuriu, cu cât dela o vreme stăruința de a admira a elevului respective a copilului, începând să scadă ușor poate ajunge să nu-și mai aibă idealul, ci să-și aleagă niște caractere rele drept modele vrednice de admirat.

Încât privește apoi pe omul, ce nu se simte atras de nici un ideal mai înalt, dela acela nu se poate aștepta să opună rezistență ispitelor unei vieți jositice și vițioase, tocmai pentru că a pierdut cea mai frumoasă parte din natura sa, și care este pînța de a se opune a-celora, — zice Smiles.

Deci ce întâiu: prăvălie ori biserică? Însă ceice clădesc pe temeliiile bisericii, clădesc larg și înțeleptegte. Profetul cerând zidirea templului zice cuvintele dela Domnul:

— Voi sămănați dar puțin secerăți, Vă îmbrăcați dar suferiți frigul.

Faceți-mi casă, ca să vă arăt mărirea mea și să am plăcere a sta cu voi.

Pentru jidovii întorși acasă amănarea zidirii templului s'ar fi socotit un act de indiferență religioasă.

— Zacharia, mai tânăr avea 8 viziuni simbolice, mistice, poetice cari nu se pot traduce în proză.

9. Malachia și Joil.

Aparțin epocii de restaurare cu conflict între tradiționalism și radicali. Tradiționalismul reinvie duhul obiceiurilor vechi, din cari caută o premenire a vieții. Radicalii văd în trecut o pedecă de înnoire și propun nouă metodă pentru dezvoltarea viitoare.

Lumea însă are lipsă de o premenire a tradiționalismului, cât și a radicalilor.

Astfel ne apar profeții evreești socotite după interesul binelui public. Bărbați de stat, iar nu politicieni oportuniști.

Unii sunt poeți, adevărați, — nu sentimentaliști, mari cugetători, iar nu filosofi școletici, reformatori și nu impracticabili, istorici — nu parțiali, nici oportuniști.

Dela datorința de a deda pe copii la admirarea faptelor bune, fiind acest obicei un mijloc sigur de a putea face educație și la cultura inimii acestora, n'ar trebui să se abată nici un părinte, căci dela bucuria pentru fapta bună, care întemeiază binele altuia, până la însuși îndeplinirea binelui moral din partea copilului, nu e decât un singur pas.

Căți dintre părinți însă se nevoiesc a-și deprinde copiii la bucuria de binele altuia? Și chiar dacă auzim uneori lăudându-se faptele străine din partea unora, căți își dau expresie sincerei bucurii prin aceasta?

Cei mai mulți voinți să-și câștige popularitate și iubirea altora își iau refugiu la lauda faptelor altora simulând astfel o admirație sinceră, de oarec știu că nici o altă însușire nu asigură omului atâți prietini, ca tocmai aceste.

Simulează — zic, căci știut e că nici un suflet de rând nu e capabil de o sinceră admirație. O natură ordinară judecă și pe alta tot astfel și se bucură de năczul deaproapelui.

(Va urma).

„O despărțire duioasă”.

Sub titlul acesta cetim în ziarul „Țara-Oltului” (Nr. 34) din Făgăraș o corespondență mai lungă despre ieșirea din parohie și despărțirea de credincioșii săi din Viștea-inferioară a părintelui Gheorghe Tulbure, de prezent asesor-referent la Consistoriul nostru din Oradea-mare. Despărțirea aceasta, cum reiese din corespondența „Țării Oltului”, a fost atât de duioasă și de mișcătoare și a fost împreună cu o atât de impozantă manifestație de iubire și de cinste din partea poporului din Viștea, încât aflăm de bine să o reproducem și noi pe scurt, nu din considerații personale, ci ca dovadă despre dragostea și alipirea curată, ce și-o poate câștiga preotul în sânul credincioșilor săi prin păstorie devotată și înțeleaptă, prin tact și blândețe evanghelică.

— „Pe cât de mare ni-a fost bucuria — zice coresp. din „Ț. O.” — pentru distingerea binemeritată a părintelui Tulbure, înălțat la demnitatea de asesor consistorial, pe atât de mare, adănc simțită și generală ne este durerea, că așa de timpuriu l-am pierdut din mijlocul nostru.

Doi ani și opt luni a fost un factor zelos și prețuit în toate mișcările culturale, sociale și politice din părțile noastre.

Ziua de sfta Marie a fost cea din urmă în care părintele nostru, de toți iubit și stimat, a slujit cea din urmă liturghie la prestolul altarului, care, acum de doi ani și jum. trecuți, l'a primit ca pe mirele său. Biserica era așa de ticsită de popor, încât nu l mai încăpea. După frumosul serviciu părintele nostru și-a rostit cuvântarea de rămas bun, purcând din motto: „Nu voi mai vorbi multe cu voi, căci vine stăpânitorul lumii acesteia și întru mine nu are nimic. Rămâneți întru mine și eu întru voi”. (Ev. I. c. XIV. v. 27)

Vorbirea aceasta a fost atât de frumoasă și emoționătoare, încât a stors lacrimi din ochii tuturor. Aceste lacrimi s'au potănit, când părintele și-a luat rămas bun, însuși emoționat până la lacrimi, dela iubii săi parohieni în special, până la copii cei mici de școală, dându-le tuturor sfaturi înțelepte și mângăitoare.

În aceeași zi s'ara inteligența din Viștea a aranjat o cină comună — cina cea mai de pe urmă — în onoarea iubitului și neuitatului nostru preot călător, la care afară de Vișteni au participat și căți-va fruntași din împrejurime.

A doua zi, Daminecă, de dimineața până după amieză sosiau rând pe rând atât preoți și fruntași din comunele vecine, cât și parohieni, spre a-și lua rămas bun sărutând mâna iubitului lor părinte. Pela 3 ore d. a. satul întreg era adunat în spațioasa stradă, în jurul locuinței preotului, ca să-l vază la plecare. Un conduct de călăreți impozant, feciori pe cai împodobiți cu cărpe și scoarțe înflorite, și vre-o 20 de trăsură și căruțe încărcate cu frunțeși așteptau plecarea și petrecerea cu cinste a păr. Tulbure, nu la gara din Viștea — căci era prea aproape, ci peste comuna Ucea, la gara din Arpașul de Jos.

Pe la 4 ore în sunetul clopotelor s'a pus bandieră în mișcare, având în frunte un călăr ț, care ducea în loc de steag ocea Domnului. După șirurile călărașilor urma trăsura păr. protopop Ioan Cândea, alături cu care a luat loc iubitul preot, acoperit de flori și de cununi, iar pe lângă trăsura doi călăreți purtau în loc de steaguri — ripidele. Numai în paș putea înainta convoiul printre mulțimea postată de ambele margini ale stradelor. În capul comunei s'a fost ridicat o poartă împodobită cu frunze de stejar. Aici conductul festiv s'a oprit, iar iubitul nostru părinte

și-a rostit ultimul cuvânt de adio, la care i-a răspuns cu multă însofletire și înduioșare pfr. I. Stanciu, preot gr. cat. în Viștea-păr.

Apoi conductul a luat în fugă drumul Arpașului, lăsându-ne pe toți, parohieni și străini, domni și țărani, fără deosebire de sex și etate cu lacrimi pe obraz. Așa știe poporul nostru iubi și stima preoții săi, cari sunt în adevăr preoți, după rânduiala lui Melchisedec”.

Din parte-ne dorim și noi — împreună cu redacția „Ț. O.” — păr. asesor Tulbure același zel și aceleași succese și în noul teren de muncă, la care a fost chemat în sinul bisericii.

Corespondență.

O conferință publică nepotrivită.

Stimate dle Redactor! Sâmbătă în 11 Sept. n. a. c. la orele 8 seara s'a întrunit o parte a societății române din Abrud în localul casinei române pentru a asculta conferința chirurgului Sim. Stoica despre „Ivirea și originea omului pe pământ”.

Publicul ascultător, care consta circa din 50 persoane, aparținea în mare parte elitei române din Abrud, mai erau apoi vre o 5—6 meseriași și tot cam atâția mîneri români.

Na curiositatea de a asculta o temă nenorocită în felul cum s'a prezentat, lucrată și predată cu o vervă deamă de compătimit, a adunat de astădată acest mănunchiu de oameni în localul casinei, ci dorința de a da prin prezența lor indemn altor bărbați mai competenți și mai erudiți, ca să continue acest lucru folositor, să inaugurem începutul conferențelor menite a încheia societatea noastră, menite a ne procura pe viitor și câte o seară plăcută.

Dl Simion Stoica a făcut însă un rău început prin conferința sa. A dovedit, că dânsul nu numai nu cunoaște aparițiile bolnave ale societății, ci el însuși e molipsit de o urâtă boală ce deschide un abis între om și Creatorul său, între biserică și fiii săi credincioși. A inaugurat pe cât se poate de rău începutul conferențelor din Abrud.

Tractatul dsale nu se ridică la nivelul unui studiu științific, e o compilare rău compusă și rău interpretată, parte din un studiu geologic apărut prin anul pare-mi-se 1906 în editura librăriei Sococ, parte din o revistă sanitară tot din România, apoi din alte tractate despre teoriile lui Darwin, apărute când acum bătrânul conferențiar era fciort tinăr. Dsa însă n'a ținut cont de împrejurarea, că unele din acele teorii deja de mult sunt răsturnate, că tema lui putea fi actuală cu cel puțin 50 de ani înainte de asta. Conferențiarul a crezut, că să prezintă înaintea unui public analfabet, nu a unui public inteligent, care în mare parte are mai frumoase cunoștințe geologice și sper, că știe mai corect interpreta teoriile darviniste decât dsa.

Conferința sa ici-colea era intercalată cu propriile sale explicații, în parte contrazicătoare și hazlii, espuse într'un limbaj medieval, dar îndreptate contra simțului religios creștinesc și contra principiilor naționale. Conferința s'a culmina în o absurdă concludiune, că toate ipotezele prezentate de d-sa, înțelegând și pe cele din punct de vedere științific și neesistente, răstoarnă argumentele biblice, pe cari dsa le consideră de caraghioase.

Apoi a doua concludiune tot atât de revoltătoare era, că fiind protopărintele său o mamuță, care după ce n'a fost nici română, nici maghiară, nici germană, de ce să ne mai sbuciumăm atâtea în lupte naționale, doar toți frați suntem din una și aceeași mamă!

Cazul acesta e cu atât mai revoltător, cu cât dl Stoica a anunțat chiar și prin invitări litografate și împărțite într'un cerc cât mai larg, că comitetul despărțământului Abrud-Câmpeni al Asociațiunii aranjează ținerea acestei conferențe. Fapt e, că dl Stoica nici nu și-a însinuat conferința comitetului, care împrejurare o pot dovedi nu numai eu ca membru al comitetului cercual, ci și ați membri din comitet, în frunte cu directorul despărțământului dl Romul Furdul, care a rămas consternat, când i-am arătat anunțul litografat.

Legitima indignare, de care au fost suprinși unii dintre ascultători, a exprimat o vrednicul preot Ioan Simu, invitând publicul prezent, imediat după terminarea conferinței dlui Stoica, la conferința sa, ce va avea drept titlu „răspuns la conferința dlui Stoica”, — și să va țină în prima Sâmbătă a lunei viitoare.

Ear eu subscrisul, nu mi-am putut stăpâni indignarea, de a nu desavua imediat pe conferențiar.

piu l-a înțeles Rome, Mohamedanii și re publica Statelor Unite.

Lección marelui necunoscut sunt:

„Omul e ca floarea de câmp, trăește azi, pierde mâine, așa și neamurile și așezămintele totitoare. Toate sunt ca umbrele, și în dosul tuturor manifestându se în toate fenomenele e Dumnezeu”.

Acest om își deschise inima influinței împrejmuirei sale, ascultă glasul lui Dumnezeu și scoase lecția vieții.

Analistul enarează evenimentele, îndărătul lor stă profetul, unde glasul lui Dzeu și-l interpretează la evenimentele curente. El e fiul esiliului, care recunoaște că pretutindenea e Dzeu, că e un singur Dzeu și zeii nu există.

El întrevăzu lecția Calvarului, că ori ce mântuire vine din suferință. Și jertfa și suferința sunt singure triumfătoare.

8. Haggai și Zacharia.

Profețiile marelui necunoscut s'au izbândit.

Peste pustie jidovii au ajuns acasă la cetatea cea sfântă. N'au venit toți. Au rămas cei fără simț de patrie și fără dragoste de mormintele strămoșilor. Puțini din cei întorși își aduceau aminte de țara lor, pe care o părăsiseră în brațele părinților. Cei mai mulți nu o cunoșteau. Țara înfloritoare de odinioară era părăginită.

Dei se încep zile coloniale. Unii se cugetau să întinză rețele de comerț, prăvălii, piețe. Alții case de locuit.

Apoi trebuințele culturale pretindeau, școli, temple, sinagoge.

Partea tragică a acestei comedii nu mai după aceasta a urmat, și anume când o parte, — adevărată o neînsemnată — și mai tinăra — a publicului, a început a face ovățiuni dlui Stoice. Sunt însă convins că numai spre a-i acoperi retragerea în urma desastrelor suferite. Iar un tinăr inteligent din Abrud, mi-a ripostat că „religiunea e pentru proști, nu pentru oamenii culti“, și în fine un meseriaș român, care a cutreerat diferite orașe din Ungaria și s-a stabilit nu totemai de mult în Abrud, încurajat de demonstrația înscenată, a strigat refrenul socialist bine cunoscut, că: „numai preoții vreau să rămânem în întunec“, și a plecat fără a mai aștepta răspunsul.

Tragicul comediei constă în faptul că nu numai conferențiarul, ci și alți membri ai societății noastre sufer de boala, de-a desconsidera religia și naționalitatea.

Un noroc a fost, că poporul nu era prezent la această conferință, altcum vătăm în simțămintele sale religioase și naționale, putea ușor să aplice și altfel de alifii celor bolnavi, pe cari nu cu plăcere le-ar fi pomenit în tot restul vieții lor.

O apariție bolnavă a societății culte este că în sinul ei s-a sporesc francmasonii. Francmasonii noștri însă sunt mai lași, decât cei străini. Căci n-au curajul bărbătesc, să tragă consecvențele din fapta lor, să iasă din sinul bisericii, care i-a adăpostit și i-a adăpostește. Ba am cunoscut francmasoni cari s-au vârașe și în corporațiunile noastre bisericesti. Apoi de la atari oameni putem noi aștepta sanarea relelor, cari împreună cu biserică română? Dela aceștia să așteptăm noi preoții, în aceste momente grele, ajutor și ocrotire?

Deviza noastră nu poate fi alta, decât că biserică lui Cristos să o curățim de atari existențe, să împedecăm pe francmasoni, ca sub scutul bisericii și a romanității lor false, să se poată bucura și în viitor de crucerii poporului. Las să devină săraci și lipsiți. Omul fiind în ne-cazură mai curând se întoarce către Dumnezeu, decât atunci, când viața și-o poate petrece în desfătări de tot felul.

Iar față de conferențiar, de dl chirurg Simion Stoica, care s-a prea încredere în forțele talentului său, observ: că nu știu ce a putut îndemna „Asociațiunea“ noastră culturală să l. distingă, alegându-l membru în secțiunea științifică?

Abrud-sat 1/14 Sept. 1909.

Ioșif Gomboș
preot.

NOUȚĂȚI.

I. P. S. Sa Metropolitul primat al României Atanasie Mișculescu, care s-a aflat în străinătate, a sosit la reședința sa din București.

Lueger, primarul Vienei, în vremea din urmă a stat cam rău cu sănătatea. Acum se anunță, că e cu mult mai bine. Vederea, care în vremea din urmă începuse a-i slăbi aproape cu totul, revine din ce în ce.

Björnson. Se depeșează din Copenhaga, că Björnson a fost lovit de un atac de apoplexie. Bolnavul stă în pat, dar viața sa nu este în pericol.

Sfârșitul manevrelor. Cu ziua de ieri s-au terminat manevrele de toamnă ale corpului al 12 lea de armată.

Convenire de adio. Din Săliște ni se scriu următoarele: Prețimea tractului Săliște, din incidentul depărțării șefului tractului Dr. Ioan Stroia, ales protopresbiter al tractului Sibiu, a aranjat Joi în 27 August v. o convenire colegială în Săliște, la care afară de preoții tractuali, de fostul șef, a mai luat parte la dorința tuturor și noul adm. protopresbiter Dr. Ioan Lupaș. Cu acest prilej s-a fotografiat preoții în corpore spre a da semn și mai elocant despre intimitatea și respectul cu care au învrednicit totdeauna pe vrednicul șef tractual. Întruși cu toții la o masă comună, veteranul paroh Petru Iuga sen. prin cuvinte alese ilustrează meritele dlui Dr. Ioan Stroia și i mulțamește în numele preoției pentru rodnicia activitate și neobositul zel manifestat în decursul păstoririi sale, dorindu-i aceeași dragoste de muncă și în noul tract. Dr. Ioan Stroia adânc emoționat mulțamește preoții, care totdeauna a dat ascultare cu vântului șefului său. Preotul I. Manta, binecuvintează pe fitoriul șef Dr. Dr. Ioan Lupaș, de care cu toții legăm cele mai frumoase nădejdi. Mulțamind Dr. Ioan Lupaș, în conversație prietenească se ridică masa la 4 ore p. m. având cu toții mângâierea, că harnic șef ne părăsește, dar iarăși altul harnic ne va păstori. O.

Secularizare. În consiliul comunal al Budapestei așa numiții „democrați“, va să zică în orzul acesta evreii, sub conducerea deputatului Vázsonyi, sunt hotărâți să pună în discuție secularizarea averilor bisericesti, adică trecerea lor în proprietatea statului. Deocamdată ar fi vorba numai de averile bisericii catolice apusenese. Ag. t.ția pentru secularizare pornește nu atât dela protestanți, cât mai ales dela evrei, cari voesc să se afirme pretutindenea ca un element puternic și hotărâtor.

† Rozalia Drăgan măr. Pap, văduva fericițului Sigismund Pap de Șomeudmare, a adormit în Domnul în etate de 92 de ani la 11 Sept. și a fost înmormântată la 13 l. c. după rital gr. or. în cimiterul din Pesta nouă. Fic-i țărâna ușoară!

Din Cernăuț. Consiliul școlar superior a ordonat să se înființeze clase paralele cu limba de instrucție română, polonă și rutenă la toate școlile primare din Cernăuț, atât la cele de băieți, cât și la cele de fete. Cu anul școlar 1909/10 dispoziția aceasta a intrat în vigoare. Astfel românii din Cernăuț au obținut școală românească de stat.

Sfințire de școală se va face în comuna Cupșeni, în 8/21 Septembrie c. după programul următor: Marți în 8 Sept. dimineața la 6 ore începerea serviciului divin împreună cu actual sfințirii. La 2 ore banchet, curtea 4 cor. Să se va începe petrecerea cu joc, ce să va aranja în localul școlăiei, prețul de intrare de persoană 2 cor., de familie cu 3 pers. 5 cor. Venitul curat e al școlăiei.

Sienkiewicz, celebrul scriitor polon, a publicat într'un volum păreriile primite dela cei mai ilustri autori de astăzi asupra luptei de exterminare ce o poartă Germania în contra Poloniei. Intre cei ce condamnă politica germană se află: Tolstoi, Montegazza, Claretie, Flammarion, E. Daudet, de Gabenatis ș. a. mulți.

Grațiați. Maiestatea Sa a grațiat pe cei condamnați în afacerea dela Cernova. Se știe, că credincioșii părintelui Andrei Hlinka nu voiau să permită sfințirea bisericii lor altui preot, decât numai lui Hlinka, la a cărui inițiativă se ridicase biserică din Cernova. Hlinka era în temnița de stat la Seghedin; iar episcopul Párvy a trimis pe administratorul Fischer din Rosenberg, să facă sfințirea. Poporul întăritat s'a opus, și a aruncat cu petrii în cei ce voiau să intre cu forța în biserică, precum și în jandarmii de față. Jandarmii au tras focuri, și 12 oameni eu rămas morți pe loc. Această s'a întâmplat în Nov. 1907; în Mart. 1908 afacerea s'a pertractat la tribunalul din Rosenberg unde pentru agitare au fost osândiți 41 de acuzați la temniță grea de șase luni până la trei ani. Pedepsa cea mai mare, s'a dictat surorii lui Hlinka, Anna măritată George Fulla, care îndată a fost deținută și de prezent se află în închisoarea tribunalului din Rosenberg. Episcopul Párvy a înaintat o cerere de grațiere, care s'a și acordat în zilele acestea pentru toți cei 41 de condamnați.

Un profesor împotriva unui rege. La un „Kommers“ al studenților universitari din Lipsa regele Saxoniei a zis glumind, că un student care bea limonadă nici nu e laj adecă student! Profesorul elvețian Forel, cunoscut ca mare abstinent, scrie într'un ziar următoarele: „Este lucru puțin edificator, când un monarh care stă în fruntea unei țări, binevoeste a face ridicolă una dintre cele mai urgente reforme sociale ale timpului nostru și glorioasă a obiceiului medieval stricțios al studențimii germane: băutura. Pentru a fi student, conform părerii Maiestății Sale, n'ai să bei limonadă de smeură, ci numai bere și vin. Eu, firește, eram până acum atât de naiv, încât credeam că studentul adevărat se cunoaște și se apreciază după talentele sale, după priceperea și judecata lui, după modul său de gândire neatârnată și după caracterul său, pentru că să iasă dintr'ansul și mai tăziu un om cult și folositor, unul dintre bărbații, cărora li se poate încredința, cu bună conștiință, soarta și conducerea poporului. Pe temeiul cuvintelor exprimate din partea regelui țiar veni să crezi, că băutura de alcool este lucrarea cea mai importantă la un student. Neapărat, a g'umit regele; însă așa gândesc mii de oameni, cari aud cuvintele acelea, — iar aceasta este rău. Un fost profesor universitar are de bună samă datorie, să-și ridice glasul și să protesteze împotriva unor astfel de sentențe arbitrare atât în numele științei, cât și în numele moralei și al umanității“.

Alegerea Vicariului Iacob Macaveiu și a lui Macsimilian Recean preot în Vaidarecea de membri ai Com. t-tului fondului școlar grănițăresc din Sibiu nu a fost aprobată de ministrul de culte.

Teatrul Național din București își va deschide stagiunea la sfârșitul lunii Septembrie. Repetițiile s'au început și se urmează regulat sub direcțiunea de scenă a dlui P. Gas'v. Repertoriul este compus din piese nouă originale și din piese clasice și moderne străine. Dintre cele originale nouă amintim: *Viforul* de B. St. Delavrancea, *Filosoful*, comedie de Em. Gârleanu și *Pământul* piesă în 4 acte de M. Poliza-Micșunești. Dintre cele străine se vor reprezenta: *Judecătorul din Zalamea* de Calderon de la Barca, *Egmont* de Goethe, *Revizorul* de Gogol, *Regele Lear* de Shakespeare, *Dna Inger* de Ibsen, *Cererea în căsătorie* de Cehov, și câteva piese mai nouă franceze.

Piesă nouă de Caragiale. În zilele acestea s'a cetit la teatrul „Davila“ din București o nouă piesă într'un act a dlui Caragiale, sub titlul „Incepem“, care se va juca în seara de 12 Sept. v. la deschiderea stagiunii teatrale.

Al 149-lea! Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu“ a solvit ajutorul statutar după răposatul membru văduva Klara Dissent. Acesta este al 149 lea cas de moarte în sinul Reuniunii române de înmormântare sibiene.

La fondul episcopului Nicolae Popea pentru masa învățăcelor meseriași au mai dăruit: Dem. Tăurean, sod. pantof. (Săliște) 20 bani; George Șolca, cand preot în (Felmer) 30 bani; Vasile Ghenie, măstru pantof. (Rodu), 20 bani; Nicolae Neagoe, croitor (București), 40 bani; Ioan Siciu, 20 bani; George Dordea, blănar (Bungard), 10 bani; Antoniu Balomiri, măstru pantof. (Orești) 50 bani și Vic. Tordășianu, prezid., 10 bani.

Vin veritabil de Paulis-Meneș se poate cumpăra în Lipova (Lippa) Uci utca la Emilia Giuchici. Sunt circa 80 de hectolitri vin alb și vin roșu-vechiu, din via proprie.

Teatru. Vineri în 17 Septembrie se reprezintă a patra oară și pentru ultima dată în stagiunea aceasta opereta „Manevrele de toamnă“. Sămbătă în 18 Septembrie se va juca „Șiretățile curușilor“, piesă istorică cu jocuri și cântece.

Ceeace place e de regulă mai folositor corpului ca lucrurile cari nu plac, în-deosebi și medicamentele. „Emulsiunea lui Scott“ într'adevăr gustoasă și ușor de mistuit e un soi al unorii de ficat de pește, care cu mare plăcere o iau și copii. Se găsește în toate farmaciile.

Frabrica dresdană de motoare, soc. pe acții, cea mai veche și mai mare fabrică specială a Germaniei, care și până astăzi fabrică cele mai perfecte motoare pentru orice fel material de ars, a ajuns la un câștig tehnico prin noua construcțiune a motorului universal cu tragere de gas care pe fiecare specialist l-a surprins plăcut. Trebuie în-deosebi relatat că în acest generator al întocmirii universale se pot folosi cu același rezultat și cei mai eficienti cărbuni brunii sau cărbuni de peatră, astfel că o putere de cal costă pe oră 1 fl'er. Se poate folosi desi la aceste întocmiri după voință materialul de ars, cu toate acestea construcțiunea e foarte simplă și ușor de mânat. De altcum e recunoscut, că motoarele societății pe acții, Fabrica dresdană de motoare cu gas, sunt cele mai de încredere în mișcare, prin construcțiunea lor simplă și solidă, și oferă cea mai eficientă putere de mănare. Să ceară deci fiecare înainte de a-și cumpăra un motor deslășiri dela reprezentanța generală: Igráz Gallert & Comp. Bada-pesta, Terézkö rut 41.

Din despărț. „Asociațiunii“.

Convocare.

On. membri ai despărțământului XV Moclu al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ precum și toți binevoitorii ei sunt invitați la adunarea generală, ce se va ține în 26 Septembrie st. n. a. c. la 2 ore p. m. în biserica gr.-or. din Moclu.

Ordinea de zi este următoarea:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul secretarului și al casarului.
3. Alegerea alor 2 comisii pentru cenzurarea rapoartelor, pentru înscăzarea taxelor și înscrierea de membri noi.

4. Eventuale disertațiuni.
5. Raportul comisiei esmise.
6. Alegerea alor 2 delegați pentru adunarea generală.
7. Eventuale propuneri.
8. Închiderea adunării.

Gădălin, în 12 Septembrie 1909.

Vasile Hopârtean
direct. desp.

Emil Pop
secretar.

Din public. *)

Mulțamite publice.

La petrecerea aranjată în 23 August v. c. de tinerimea din Bungard a binevoit a suprasolvi următorii: Dr. G. Co-man, Buourești, 4 cor., G. Modran, paroh Poplaca, cor. 350, S. Petrișor, paroh Gușterița, 70 fl., T. Modran, paroh și N. Dregan, notar Bungard câte 2 cor., Stanciu, Sibiu, cor. 180 C. G. Lazar, Apoldul sup. cor. 120, G. Iacob, inv. pens., Gușterița, G. Stănescu, inv. pens., Gușterița, câte 50 fl. Văd. M. Neoaș, 90 fl. Il. Perrea, Gușterița, 50 fl. Iz. Hociota, inv., Gușterița, 20 fl. Alămorean, Bumbea, Mănișu stud. oct., Alexandru Muntean, stud. sept. Sibiu, fiecare câte 20 fl. Stănuțiu ped. 20 fl. Rotariu, 80 fl. G. Dordea, blănar, Bungard, cor. 120, Capatină, 20 fl., Bucur, T. Ciora, câte cor. 120, N. Ciora, primar, I. Modran, câte 1 cor. I. Gl. Frățilă, cor. 120, N. Opișiu, cor. 140, N. Dordea, și G. Gal, câte 60 fl., I. Cuou, 10 fl., I. Dordea, T. Neoaș, D. Marou, N. Imbărușiu sen. și jun. I. Nicula, N. Cristea, S. Iacob și G. Radu, fiecare câte 20 fl. toți din Bungard și V. Mărginean, Sibiu, 2 cor. la cari li se aduce și pe calea aceasta mulțamita.

Bungard, în 25 August 1909 st. v.

Comitetul aranjator.

Următorii Domni au binevoit a contribui la petrecerea aranjată de tinerimea studiosă din Ibănești și Hodac în 29 August st. n. a. c.

Dr. Ioan Harșă, avocat, Reghin, Io-sif Popescu, preot în Dumbrava, Nicolau Gliga, preot în Râpe, Florea Lupu, propr. Hodac, Iuliu Grama, inv. câte cor. 260; Emil Lupu, mecanist în Cluj, cor. 180; George Radu, com.; Hodac, Oct. Petru și Grigoriu Nicoară, preoți, Ibănești, Mihail Marieșan, preot Beica rom., Teodor Brăneș, preot, Hodac, Dionisiu Radu, preot, în Nădășu rom., Augustin Conți, prop. în Mădărașul de câmpie câte cor. 160, Ioan Cofariu, inv., Ibănești cor. 140 Petru Făr-caș, preot, Aurel Dumbravă, preot, Habio, Nicolau Chirtăș, măstru măsar, Ibănești câte 1 cor. Dr. Ioan Pantea și Dr. N. Mé-száros, cand. de adv., Reghin, Dr. Salvator Mihali, adv., Alexandru Moldovan prop. Cîrileu, Florea Pop, inv. Casva, Nistor N., inv., Asan Lupu, prop., Hodac câte 80 fl., Alexandru Oltean, preot, Jăbenița, Iuliu Cioba, prot., Nădășu rom., Demetriu Moldovan, preot, Cinceș, Ioan Pescariu, inv., Jăbenița, George Tărnăveanu not. penz., Ibănești, Cioloca N., inv. Ioan Cota vigil silv. în Filpiș, Buour Lupescu com. Ibănești, Izidor Harșan, vice not. Hodac, Romul Cutarig, inv., Gurghiu, Constantin Brătean inv., Idicel pădure și Demetriu Frandee com. în Hodac câte 60 fl. suma totală a fost de cor. 15580, speșele au fost cor 14880, restul de 7 cor. s'a transpus bisericii gr. or. române din Ibănești.

Tuturor contribuitorilor și tuturor acelor cari au luat parte ajutând prin prezența lor la buna reușită a petrecerii, pe calea aceasta le exprimăm mulțamita noastră.

Ibănești, la 13 Sept. st. n. 1909.

Comitetul aranjator.

Înainte de nașterea

copilului, tinăra mamă găsește în *Emulsiunea lui Scott* putere nouă și cu puterea nouă și poftă nouă de trai. Efectul rapid și sigur, surprinde și bucură.

Emulsiunea lui Scott

se mistue ușor și e bună la gust. O încercare vă va convinge, cât de favorabilă e *Emulsiunea lui Scott* tocmai pentru acest caz.

Veritabil numai această marcă — Pescarul — ca semnul garanției al experienței lui SCOTT.

Emulsiunea lui Scott

delătură oboșala la lăptat, înmulțește laptele și dă tinărului pământesc o culoare roșie și sănătoasă. *Emulsiunea lui Scott* trece ca emulsiunea model neîntrecută.

Prețul unei sticle originale c. 250.

Se găsește în toate farmaciile.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 13231/1909.

[316] 2-2

Aviz de târg Timișan.

Târgul de țară dela sf. Mihai, anul curent se va ține în Timișoara din 23 Septemvrie a. c. până inclusive 27 Septemvrie.

Mânarea în târg a tot felul de animale e permisă din 23 l. c. Joi dela 5 oare dimineața.

Timișoara, 19 August 1909.

Dela căpitănatul suprem orășenesc:

Francisc Beé
căpitan suprem.

Delia Olariu,

profesoară de Muzică își reîncepe în Septemvrie orele private în Solo-Canto și Cor după metoda nouă a conservatorului din Viena.

Sibiu, Piața-mare Nr. 17, cat. 1.

(306) 3-3

Medic român în Karlsbad.

Dr. Enea Nicola

dela facultatea din Viena

dă consultațiuni în Karlsbad, Haus
(320) 4-12 „Amelist”.

COVOARE * * * * *
PAPLOME * * * *
PERDELE * * * * *

în cel mai mare sortiment cu prețurile cele mai eține în prăvălia de manufactură

Iulius Wermescher
Sibiu

Piața mare 13. — Str. Cisnădiei 1.

(321) 1-10

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măiestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [13] 31-52

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabrică

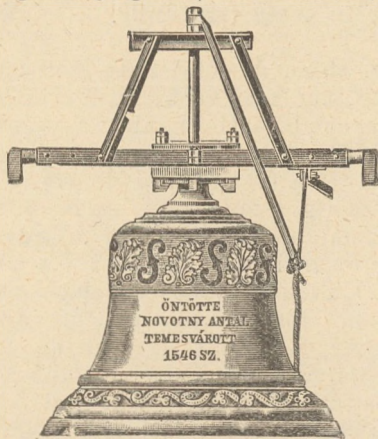
se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(302) 3-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechi, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechi. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toate de metal.

Prețcuranturi ilustrate gratis.

Fabrica drezdană de motoare societate pe acții.

Cea mai veche și mai mare fabrică de motoare a Germaniei.

Liferează în cercuri specialiste bine cunoscutele

MOTOARE ȘI LOCOMOBILE

cu

Benzin, ulei crud, gaz, petrolu,
precum și

Motoare cu tragere de gaz.

Noutate surprinzătoare!

Generator cu tragere de gaz universal.

Cheltueli de mânăre:

pe oră și putere de cai numai circa 1 filer.

Depositar general:

IGNÁCZ GELLÉRT & COMP.

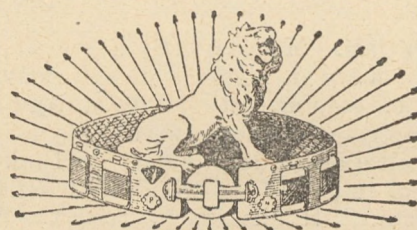
Budapest, Teréz körút 41. Telefon 12-91.

Garanție foarte bună. Condiții de plată favorabile.

(329) 1-20

A fi bolnav

e neplăcut, totuși nu e încă o nenorocire, dacă bolnavul în loc să se îndeletnicească cu încercări zadarnice prin mijlocirea de băi, masaje, frecări și altor asemenea metode de vindecare, se servește imediat de acel mijloc radical, care e constatat că posedă posibilitatea, de-a împrăști sistemul nervilor, a întări stomahul și indigestiile spre o mistuire mai bună, și o influență favorabilă asupra **nevrozității, neurasteniei, reumatismului, durerilor de spinare și cap, înțepenirii și casuri de slăbiciune**, și aceea e

ELECTRICITATEA.

Cine se interesează deci pentru această metodă de vindecare, acela să ne cerceteze în timpul de ordinațiune, când noi cu plăcere dăm orice deslușiri și demonstrăm liber cu aparatul nostru. În cas să nu fie aceasta posibil, atunci e suficient a tăia couponul de mai înjos și a-l trimite nouă provăcut cu numele întreg și adresa, iar noi trimitem apoi fără întârziere broșura noastră cu 84 pagini ilustrată „Tratat despre Elektro-Therapia modernă”, gratis și franco în plic închis.

ELEKTRO VITALIZER, inst. ord. med.

Budapesta IV. Károlykörút 2, Mezzanin 51.

Coupon pentru o carte gratuită.

Cătră

Inst. ord. med. **ELECTRO-VITALIZER**
Budapest, Károlykörút 2, Mezzanin 51.

Rog trimiteți-mi opul pentru domni
și dame:

Tratat despre electro-terapia modernă
gratis și franco în plic închis.

Numele:

Adresa:

Scrisoare de mulțămită.

Doamna Iosif Csuts, Ilia, serie în 15
Iunie 1909: Mult stimat Die Doctor! Cu bucurie Vă anunț, că cu aparatul am ajuns la un rezultat atât de excelent, cum eu însu-mi de-abia am așteptat. De-abia acum văd cât de minunat e aparatul, și oricui îl pot recomanda, ceea ce la fiecare ocazie binevenită o să și fac. Înainte de tratament am fost chinată de asemenea dureri, încât nu mai aveam plăcere de trai, toate aceste dureri au dispărut. Insomnia și simțurile de frică nici nu se mai ivesc. Vă doresc din inimă, că Atotputernicul să Vă țină încă mult, ca să puteți veni încă în ajutor la nenuntrați suferinzi.

(321) 3-4

Răniri

de tot felul trebuie cu îngrijire păzite
contra necurdărilor

căci prin aceasta și cea mai mică rană se poate preface în rană rea și greu vindecabilă. De 40 ani numita alifie muietore: alifie de casă de Praga, e un mijloc de legat demn de încredere. Această apă rănilor, alină aprinderea și durerile, are efect bun și grăbește vindecarea.

— Zilnic expedițiuni postale. —

1 Dosă 70 bani. Se expediază franco în toate părțile monarhiei Austro-Ungare contra trimerii prin mandat postal a Cor. 3-16
4 Dose, a Cor. 7-10 Dose.
Toate părțile embalegei poartă marca legală

(343) 20-20

de apărare.

Depot general:

B. FRAGNER, furnisor c. și r.
Farmacia „LA VULTURUL NEGRU”,
Praga, Kleinseite 203, Colțul str. Neruda.
Depozite în farmaciile Austro-Ungariei și la
I. v. Ibrók, Dr. L. Egger și I. Egger, farmacia în Budapesta.

APĂ MINERALĂ PHÖNIX
DIN BUZIÁS

Arată un rezultat frapant la suferințe de rărunchi și beșică.

Plăcută, puțin acrie, bogată în acid carbonic, lipsită de fier.

Ca apă de masă extraordinar de recreatoare.

Vindecă, împrăspetează.

Recomandată de medici.

Folosită la cură a dovedit efecte excelente la morburile de rărunchi și beșică, la catar cronice de rărunchi, peatră, precum și la catarale ale secrețiunii. — Prospekte trimite la cerere administrația

(327) 1-10

Direcțiunei băilor lui CARL ALBRECHT în Buziasfürdő.

La
Librăria arhidiecezană

se află de vânzare:

Anghel, Fantazii 1-50
Agârbiceanu, În clasa cultă . . . 1-80
Baronzi, Poezii 1-75
Beldiceanu, Taina 1-50
Boteni, Din satul nostru 1-50
Ciocărlan, Pe plaiu 1-50
Dumbravă, Haiducul 2-—
Daudet, Sapho 1-50
Delavrancea, Sultânica 2-—
Dragoslav, La han la trei ulcele . 1-50
Eminescu, Poezii 1-50
Gorun, Robinson în țara Românească 1-—

Cărțile pentru școalele populare după catalog separat.